

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษา เป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิตตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8)

การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาที่จัดไว้เพื่อเตรียมบุคคลให้มีอาชีพ โดยการจัดศึกษาอบรม 5 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม คหกรรม และศิลปกรรม (กรมอาชีวศึกษา, 2534) โดยมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาประเภทวิชาเหล่านี้ ให้กระจายอยู่ตามจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ จำนวน 413 แห่ง (กรมอาชีวศึกษา, 2540) ประกอบด้วยวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมต่อเรือ วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยพาณิชยกรรม วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ศูนย์ฝึกอบรมวิศกรรมเกษตร วิทยาลัยประมง วิทยาลัยสารพัดช่างและวิทยาลัยการอาชีพ

วิทยาลัยการอาชีพ เป็นสถานศึกษาสังกัดกองการศึกษาอาชีพ กรมอาชีวศึกษา รับผิดชอบการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมกำลังคนด้านแรงงาน ในสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และคหกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการประเทศ โดยเน้นคุณภาพการผลิตกำลังคนระดับช่างฝีมือ ช่างเทคนิค โดยจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) และหลักสูตรอื่น ๆ ที่กรมอาชีวศึกษามอบหมาย ทั้งในระบบและนอกระบบ (กรมอาชีวศึกษา, 2533) ซึ่งมีสายการบริหารแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายวางแผนและพัฒนาการศึกษาและฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา (กรมอาชีวศึกษา, 2529)

ฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา มีงานหลายด้านที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ “งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา” ซึ่งงานดังกล่าวจะต้องจัดกิจกรรม ตามโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

(ปวช.) พุทธศักราช 2538 ซึ่งได้กำหนดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรม โดยกำหนดขอบข่ายประเภท การจัดกิจกรรม หลักเกณฑ์การวัดการประเมินผลไว้อย่างชัดเจน และที่สำคัญยังการกำหนดให้ กิจกรรมนักเรียนนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการอนุมัติจบหลักสูตร ซึ่งการอนุมัติจบหลักสูตรนั้นผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมภาคเรียนละ 2 คาบต่อสัปดาห์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของเวลาเรียนทั้งหมด และการจัดกิจกรรมต้องผ่านเกณฑ์ ว่าด้วยการประเมินผลกิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมองค์การวิชาชีพ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่สำคัญผลการประเมินผู้เรียนจะได้ “ผ” และผู้เรียนที่ไม่ผ่านกิจกรรมได้ “มผ” ถือว่าไม่จบหลักสูตร (กรมอาชีวศึกษา, 2540) จะเห็นได้ว่าการพัฒนาคุณภาพนักเรียนนักศึกษาในทุกระดับเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า กิจกรรมนักเรียนนักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพเสริมสร้างบุคลิกภาพ สมรรถภาพด้านต่างๆ เพื่อที่จะให้เป็นบุคคลที่มีความเพียบพร้อมด้วยความรู้ ความสามารถเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักป้องกันโรค ไม่ติดสิ่งเสพติด มีจิตใจสงบสุข มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง พร้อมทั้งจะสร้างสรรค์สังคม และพัฒนาประเทศ

งานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา ซึ่งมีการดำเนินการอยู่ในหน้าที่และความรับผิดชอบของ หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาดังนี้คือ (1) ดำเนินการจัดตั้งชมรมต่างๆ (2) ดำเนินการจัดตั้ง องค์การต่างๆ (3) จัดดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา ท้องถิ่นและจัดกิจกรรม ต่างๆ ในวันสำคัญทางศาสนาและวันสำคัญของชาติ (4) ควบคุมระเบียบนักศึกษาวิชาทหาร ลูกเสือ และเนตรนารี (5) ขอยกเว้นการเข้ารับราชการทหารของนักเรียนนักศึกษา (6) จัดหาอุปกรณ์กีฬา และพลานามัย (7) อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนนักศึกษาในการฝึกหัดกีฬา (8) ส่งเสริมกีฬา ในสถานศึกษา โดยการจัดการแข่งขันกีฬาภายในภายนอกสถานศึกษา และให้ความร่วมมือครู อาจารย์ที่เกี่ยวกับการกีฬา (9) เสนอโครงการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบตามลำดับชั้น (10) รายงานการปฏิบัติหน้าที่ตามลำดับชั้น (11) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย (กรมอาชีวศึกษา, 2529)

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมารัฐบาลมีนโยบาย เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรม นักเรียนนักศึกษา และอนุญาตให้สถานศึกษาจัดตั้งสโมสร ชมรมต่างๆ ตลอดจนให้นักศึกษาจัดตั้ง องค์การนักศึกษาได้ ดังนั้นกรมอาชีวศึกษา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบนักเรียนนักศึกษา สายอาชีพประเภทต่างๆ ได้ให้ความสำคัญที่จะพัฒนานักเรียนนักศึกษา ในสถานศึกษาของกรม อาชีวศึกษา จึงได้นำรูปแบบ การจัดองค์การและกิจกรรมขององค์การเกษตรกรรมในอนาคคแห่ง ประเทศไทยที่จัดตั้งในวิทยาลัยเกษตรกรรมทั่วประเทศ ซึ่งเป็นองค์การวิชาชีพด้านเกษตรกรรม มา เป็นรูปแบบในการจัดตั้งองค์การ ในวิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ และ วิทยาลัยอื่น ๆ ในสังกัด โดยมีการจัดตั้งองค์การวิชาชีพตามลำดับ คือ (1) องค์การช่างเทคนิคใน

อนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ช.ท.) (2) องค์การนักธุรกิจในอนาคตแห่งประเทศไทย (อชท.) (3) องค์การนักคหกรรมศาสตร์ในอนาคตแห่งประเทศไทย (อคท.) และ (4) องค์การช่างศิลปหัตถกรรมในอนาคตแห่งประเทศไทย (อศท.)

องค์การวิชาชีพดังกล่าวได้จัดตั้งมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา ซึ่งกิจกรรมขององค์การวิชาชีพในวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา ได้จัดเป็นกิจกรรมพิเศษและได้ถูกนำเข้าเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2530 ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งในหมวดวิชาพื้นฐานเป็นต้นมา โดยระเบียบแบบแผนปฏิบัติขององค์การวิชาชีพนั้น ในทุกองค์การจัดตั้งชมรมขึ้นตามสาขาวิชาชีพ เช่น องค์การช่างเทคนิคในอนาคตแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ชมรมช่างกลโรงงาน ชมรมช่างยนต์ ชมรมช่างไฟฟ้า ชมรมช่างอิเล็กทรอนิกส์ ชมรมช่างก่อสร้าง และชมรมช่างเชื่อมโลหะ องค์การนักธุรกิจในอนาคตแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ชมรมบัญชี ชมรมคอมพิวเตอร์ ชมรมการขาย และชมรมเลขานุการ องค์การนักคหกรรมศาสตร์ในอนาคตแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ชมรมผ้าและเครื่องแต่งกาย ชมรมอาหารและโภชนาการ และชมรมคหกรรมศาสตร์ทั่วไป ต่อมาได้กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมตามโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 เป็นกิจกรรม

หลักการองค์การวิชาชีพ อ.ช.ท., อชท., อคท. เป็นองค์การของนักเรียนนักศึกษาดำเนินงานโดยนักศึกษา เพื่อวิชาชีพของนักศึกษา ผู้บริหาร คณะครู อาจารย์ในสถานศึกษาเป็นผู้แนะนำ ดูแล และรับผิดชอบ มีโครงสร้างบริหารอยู่ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับหน่วย ระดับภาค และระดับชาติ ในการจัดกิจกรรมต้องสอดคล้องกับประเภทของกิจกรรม ในระเบียบขององค์การ หรืออนุโลมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการโดยวัตถุประสงค์ขององค์การวิชาชีพมีดังนี้ คือ (1) เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาชีพ (2) เพื่อจัดแนะแนวการเรียน การประกอบอาชีพ (3) เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ (4) เพื่อใช้ความรู้ ความสามารถของตนพัฒนาสถานศึกษาและสังคม (5) เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา (6) เพื่อกระตุ้นให้กระตือรือร้นในการเรียน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ

ประเภทกิจกรรมองค์การวิชาชีพ อ.ช.ท. ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 12 กิจกรรม ตามแนวปฏิบัติกิจกรรม พ.ศ. 2540 และกิจกรรมองค์การวิชาชีพ อชท.,อคท.และอศท. ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 10 กิจกรรม ตามระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยขององค์การนักธุรกิจในอนาคตแห่งประเทศไทย,นักคหกรรมศาสตร์ในอนาคตแห่งประเทศไทย และช่างศิลปกรรมในอนาคตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2535 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทุกองค์การมีแนวปฏิบัติกิจกรรมที่คล้ายคลึงกัน โดยยึดเอาแนวปฏิบัติกิจกรรม พ.ศ. 2540 ขององค์การช่างเทคนิคในอนาคตแห่งประเทศไทย(อ.ช.ท.) เป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 12 กิจกรรมดังนี้

- 1) กิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้นำ
- 2) กิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตามประเพณีไทย
- 3) กิจกรรมเพื่อการแนะแนวการเรียน การประกอบอาชีพ
- 4) กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการหารายได้การทำงานอาชีพและออมทรัพย์
- 5) กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
- 6) กิจกรรมการแข่งขันทักษะวิชาชีพ
- 7) กิจกรรมให้บริการแก่สังคมและพัฒนาชุมชน
- 8) กิจกรรมวิชาการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาชีพ
- 9) กิจกรรมเพื่อทำนุบำรุงรักษาและเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- 10) กิจกรรมเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหน่วย และองค์การวิชาชีพทั้งในประเทศ

และ ต่างประเทศ

- 11) กิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยและความมั่นคงของชาติ
- 12) กิจกรรมเพื่อส่งเสริมรักษาสุขภาพและอนามัย

จากกิจกรรมหลัก 12 กิจกรรมมีโครงการย่อยรองรับ แต่ละกิจกรรมรวมทั้งสิ้น 56 โครงการ โดยไม่มีโครงการบังคับ หรือโครงการเลือกแต่อย่างใด ซึ่งทุกสถานศึกษาพิจารณาเลือกบรรจุลงในปฏิทินกิจกรรมของสถานศึกษาและดำเนินการอย่างจริงจังกิจกรรมละ 1 โครงการ หรือ มากกว่าก็ได้และจัดทำโครงการอื่นๆที่เห็นว่าสอดคล้องกับกิจกรรมหลักขององค์การ 12 กิจกรรมขึ้นเพิ่มเติมทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกได้มีกิจกรรมปฏิบัติอย่างหลากหลาย และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าสถานศึกษาอย่างจริงจัง

การบริหารงานองค์การวิชาชีพทุกองค์การ จะบริหารงานด้วยคณะกรรมการบริหารซึ่งประกอบด้วย คณะผู้บริหาร ครู-อาจารย์ คณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการชมรมซึ่งเป็นนักเรียนนักศึกษา โดยคณะกรรมการบริหารองค์การวิชาชีพระดับหน่วย ประกอบด้วย หัวหน้าสถานศึกษา ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาองค์การวิชาชีพระดับหน่วย ครู-อาจารย์ หรือบุคคลอื่นที่สถานศึกษาเห็นว่าเหมาะสมอีกไม่เกิน 5 คน คณะกรรมการดังกล่าวแต่งตั้งโดยอธิบดีกรมอาชีวศึกษา อยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี มีหน้าที่กำหนดแนวทางปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้บรรล่วัตถุประสงค์จัดให้มีการประชุมทางวิชาการเผยแพร่กิจกรรมขององค์การ และติดตามประเมินผลงานในหน่วย

คณะกรรมการดำเนินงานองค์การวิชาชีพ ประกอบด้วยนักศึกษาที่ได้มาจากการเลือกตั้ง มีจำนวนไม่น้อยกว่า 7 คน ประกอบด้วย นายก รองนายก เลขานุการ เภรัญญิก ประธานสัมพันธ์ ปฏิคม และนายทะเบียน กรรมการดังกล่าว จะอยู่ในตำแหน่งคราวละ 1 ปี ซึ่งมีหน้าที่ดังนี้ คือ

(1) บริหารงานทั่วไปให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (2) บริหารองค์การให้เกิดความก้าวหน้าเป็นประโยชน์ต่อมวลสมาชิก (3) วางแผนโครงการกิจกรรม และ แผนการใช้จ่ายเงินขององค์การเป็นไปตามแนวปฏิบัติอย่างรัดกุม (4) รักษาความสามัคคี ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน (5) วางกฎระเบียบข้อบังคับโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา (6) พิจารณาการกระทำของสมาชิกที่ฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับโดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา (7) สนับสนุนความก้าวหน้าของสมาชิก (8) จัดทำรายงานผลและติดตามประเมินโครงการหรือกิจกรรมต่อคณะกรรมการบริหาร ก่อนสิ้นปีการศึกษา (9) เป็นตัวแทนของหน่วยไปร่วมกิจกรรมกับหน่วยสมาชิก ตลอดจนดูแลรักษาทรัพย์สิน หรือสิทธิประโยชน์ของมวลสมาชิก

คณะกรรมการชมรมจะจัดตั้งตามสาขาวิชาแต่ละประเภทประกอบด้วย ประธานชมรม รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก ประชาสัมพันธ์ ปฏิคมและนายทะเบียนส่วนหน้าที่ของคณะกรรมการมีความสอดคล้อง และคล้ายคลึงกับหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการทุกประการ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

อาจารย์ที่ปรึกษาแบ่งออกได้ 3 ประเภท คือ อาจารย์ที่ปรึกษาองค์การวิชาชีพ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมและอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการภายใต้การนิเทศ ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ประเภท มีหน้าที่คล้ายคลึงกันพอสรุปได้ คือ (1) เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาในเรื่องทั่วไป (2) กำกับดูแลการดำเนินงานตลอดจนการใช้จ่ายเงิน (3) กระตุ้นให้มวลสมาชิกจัดทำโครงการและส่งเสริมให้สมาชิกพัฒนาตนเองตลอดจน เข้าร่วมกิจกรรม (4) วางแผนและพัฒนางานให้เจริญก้าวหน้า (5) ประสานงานวางแผนหน่วยชมรมหรือสมาชิกหรือกรรมการระดับต่าง ๆ

การเงินขององค์การวิชาชีพ เป็นรายได้ที่เก็บจากสมาชิกเป็นค่าลงทะเบียนกิจกรรมคนละ 10 บาท ค่ากิจกรรมคนละ 100 บาท เงินจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เงินบริจาค และอื่น ๆ เงินดังกล่าวจะเรียกว่าเงินกิจกรรม ซึ่งถือว่าเป็นเงินบำรุงการศึกษา การใช้จ่ายเงินกิจกรรมขององค์การแต่ละปีการศึกษา มีดังนี้ คือ ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมชมมรร้อยละ 50 ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมขององค์การวิชาชีพ ร้อยละ 20 และค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมอื่นที่สถานศึกษาเห็นชอบ ร้อยละ 30 การใช้จ่ายเงินตามกิจกรรมใดก็ตาม จะต้องจัดเสนอโครงการผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหัวหน้างานกิจกรรม ผู้ช่วยฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา เจ้าหน้าที่การเงินของสถานศึกษา และอนุมัติโดยหัวหน้าสถานศึกษาทุกครั้ง เหรัญญิกขององค์การ และชมรมจะสรุปบัญชีรับ-จ่าย รายงานการใช้จ่ายเงินก่อนปิดภาคเรียน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากรมอาชีวศึกษาได้ให้ความสำคัญกับองค์การวิชาชีพค่อนข้างสูง ได้จัดให้มีการประชุมทางวิชาการระดับชาติทุกปี ตลอดจนการสัมมนา เพื่อที่จะหารูปแบบการบริหารงานองค์การวิชาชีพที่เหมาะสมและจัดทำปรับปรุงมาตรฐานการจัดกิจกรรม ให้เป็นไปตามระเบียบ

ของการจัดกิจกรรมเป็นต้น อีกทั้งการจัดตั้งองค์การวิชาชีพในสถานศึกษาที่เกิดขึ้นแล้วอันได้แก่ วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นวิทยาลัยรุ่นพี่ ที่สามารถดำเนินการองค์การวิชาชีพ ได้ดีตลอดมา ประกอบกับวิทยาลัยการอาชีพ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งใหม่ มีการจัดตั้งหน่วย และดำเนินการในปี พ.ศ. 2534 ระยะเวลาในการดำเนินการน้อยกว่าสถานศึกษาที่สังกัดวิทยาลัย เทคนิคและวิทยาลัยอาชีวศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพที่ที่จะทำให้ทราบผลการ ดำเนินงานว่าเป็นอย่างไรยังมีน้อยมาก ดังจะเห็นได้ว่ามีผู้วิจัยในเรื่องนี้เพียง 1 ราย คือ การ ประเมินผลการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพในวิทยาลัยเทคนิค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย นายพิสิษฐ์ เนาวรังษี ใน พ.ศ. 2535 พบว่า (1) ปัจจัยในการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพ คณะกรรมการบริหารองค์การวิชาชีพส่วนใหญ่ มีการแต่งตั้งไม่เป็นไปตามระเบียบและบางสถาน ศึกษาไม่มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ในการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพพอควร ยังมีความสับสนในบางเรื่อง งบประมาณในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ รวมทั้งยังขาดสำนักงาน องค์การ และครุภัณฑ์ขององค์การ (2) วิธีการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพ มีแผนปฏิบัติการกรรม ยังไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ (3) ผลที่ได้จากการดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ ยกเว้นการให้ นักศึกษาได้คิดวางแผนและดำเนินงานด้วยตนเอง การร่วมมือกับองค์การวิชาชีพทั้งในและต่าง ประเทศยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นอีกหลายประการ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการ ได้แก่ ขาดการ ประสานงาน ขาดการวางแผนไว้ล่วงหน้า ความล่าช้าของคำสั่ง การจัดกิจกรรมของแต่ละองค์การ ไม่มีความสอดคล้องกัน และให้ความสนใจในกิจกรรมน้อยมาก ปัญหาเกี่ยวกับครูอาจารย์ ได้แก่ ครูอาจารย์มีภาระกิจงานมาก ไม่เข้าใจแนวปฏิบัติและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เปลี่ยนแปลงหน้าที่การ ปฏิบัติงานบ่อย และขาดการเสาะสละต่องาน ปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนนักศึกษา ได้แก่ ไม่เข้าใจ ระเบียบและวิธีการปฏิบัติขององค์การ ขาดอาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจ ไม่เห็นความสำคัญของการ ปฏิบัติกิจกรรมขององค์การ มีผลกระทบต่อเวลาเรียนและเวลาทำกิจกรรม ปัญหาเรื่องการเงิน ได้แก่ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม ผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจระเบียบและวิธีการ การเงิน การบัญชีพัสดุ และวิธีการปฏิบัติ และผู้ปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนขาดความเข้าใจที่ สอดคล้องกัน (อาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2539)

จากสภาพปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพ ในวิทยาลัยการอาชีพ จึงมีความสนใจที่จะศึกษา การดำเนินงานขององค์การวิชาชีพของวิทยาลัย การอาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในทัศนะของ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย กิจการนักเรียนนักศึกษา หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาองค์การและ

ชมรมที่เป็นคณะกรรมการบริหาร นักเรียนนักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการชมรม ว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพในลักษณะใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร และมีแนวทางเพื่อพัฒนาการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพอย่างไร ผลของการวิจัยจะทำให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพในวิทยาลัยการอาชีพ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพ ในวิทยาลัยการอาชีพ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดองค์การวิชาชีพ
- 2) เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมหลักและโครงการรองรับกิจกรรมหลัก
- 3) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน 5 ด้านคือ (1) ด้านการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร (2) การดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงาน (3) การดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษาองค์การ/ชมรม (4) การดำเนินงานตามบทบาทของชมรม (5) การดำเนินงานตามบทบาทของสมาชิก
- 4) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานองค์การวิชาชีพ
- 5) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานองค์การวิชาชีพ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งนอกจากจะศึกษาสภาพทั่วไปของการจัดองค์การวิชาชีพ การจัดกิจกรรมหลักและโครงการรองรับ สภาพการปฏิบัติงานตามขอบข่าย 5 ด้าน คือ (1) การดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร (2) การดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงาน (3) การดำเนินงานของอาจารย์ที่ปรึกษาองค์การและชมรม (4) การดำเนินงานตามบทบาทของชมรม (5) การดำเนินงานตามบทบาทของสมาชิก ศึกษาปัญหาการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพ โดยการสอบถามข้อมูลจาก ครูอาจารย์ที่เป็นคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการดำเนินงาน และคณะกรรมการชมรมที่เป็นนักเรียนนักศึกษา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพ โดยการสอบถามข้อมูลจาก คณะครูอาจารย์ที่เป็นคณะกรรมการบริหารและนักเรียนนักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งมีขอบเขตการศึกษาเฉพาะวิทยาลัยการอาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยการอาชีพขอนแก่น วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด

วิทยาลัยการอาชีพศรีสะเกษ วิทยาลัยการอาชีพขุขันธ์ วิทยาลัยการอาชีพบัวใหญ่ วิทยาลัยการอาชีพ
กุมภวาปี วิทยาลัยการอาชีพคำชะโนด วิทยาลัยการอาชีพบึงกาฬ วิทยาลัยการอาชีพสว่างแดนดิน
วิทยาลัยการอาชีพห้วยผึ้ง วิทยาลัยการอาชีพนวมินทร์ราชินีมุกดาหาร วิทยาลัยการอาชีพท่าตูม
วิทยาลัยการอาชีพนางรอง วิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทองและวิทยาลัยการอาชีพพิมาย รวมจำนวน
ทั้งสิ้น 15 แห่ง

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

- 1) สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัยการอาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2) สภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง สภาพการปฏิบัติงาน 5 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงาน
ของคณะกรรมการบริหาร การดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินงาน การดำเนินงานของอาจารย์
ที่ปรึกษา การดำเนินงานตามบทบาทของชมรม และการดำเนินงานตามบทบาทของสมาชิก
- 3) องค์การวิชาชีพ หมายถึง องค์การช่างเทคนิคในอนาคตแห่งประเทศไทย (อ.ช.ท.)
องค์การนักธุรกิจในอนาคตแห่งประเทศไทย (อชท.) องค์การนักสหกรณ์ศาสตร์ในอนาคตแห่ง
ประเทศไทย (อศท.) ของวิทยาลัยการอาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 4) ชมรม หมายถึง ชมรมที่จัดตั้งขึ้นตามสาขาวิชาชีพต่างๆ ของวิทยาลัยการอาชีพ ใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 5) คณะกรรมการบริหารงาน หมายถึง ผู้บริหาร ครูอาจารย์ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็น
คณะกรรมการบริหารองค์การวิชาชีพของวิทยาลัยการอาชีพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 6) คณะกรรมการดำเนินงาน หมายถึง นักเรียนนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ
ดำเนินงานองค์การวิชาชีพของวิทยาลัยการอาชีพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 7) คณะกรรมการชมรม หมายถึง นักเรียนนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการชมรม
ของวิทยาลัยการอาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 8) สมาชิก หมายถึง นักเรียนนักศึกษา ปวช. ชั้นปีที่ 2 , ชั้นปีที่ 3 และระดับ ปวส. ของ
วิทยาลัยการอาชีพ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 9) สภาพทั่วไปขององค์การวิชาชีพ หมายถึง สภาพแวดล้อมทั้งภายในสำนักงานองค์การ
และภายนอกของสำนักงานองค์การวิชาชีพ
- 10) กิจกรรมองค์การวิชาชีพ หมายถึง กิจกรรมหลัก 12 กิจกรรม ตามระเบียบ
ของกรมอาชีวศึกษา ว่าด้วยแนวปฏิบัติกิจกรรม พ.ศ. 2540 ขององค์การฯ อ.ช.ท.

11) โครงการรองรับกิจกรรมหลัก หมายถึง โครงการรองรับต่างๆ ที่บรรจุในกิจกรรมหลัก 12 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 56 โครงการ โดยให้เลือกทำโครงการได้ตามความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกับกิจกรรมหลัก 12 กิจกรรม

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การวิชาชีพ คือ

- 1) ได้ข้อมูลพื้นฐานด้านองค์การวิชาชีพ สำหรับผู้บริหารระดับสูง เพื่อนำไปพิจารณากำหนดนโยบายวางแผนและพัฒนาองค์การวิชาชีพในสถานศึกษา
- 2) ได้ทราบข้อมูลด้านปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานองค์การวิชาชีพ เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาบุคลากร งบประมาณ สถานที่ ตลอดจนการจัดกิจกรรมขององค์การวิชาชีพให้เหมาะสมและสนับสนุนการเรียนการสอน
- 3) เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงานขององค์การวิชาชีพ